

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3570/2023
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из села ..., чији је пуномоћник Стефан Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2663/22 од 09.09.2022. године, у седници одржаној 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2663/22 од 09.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1416/2021 од 07.12.2021. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да јој на име неисплаћене јубиларне награде исплати износ од 54.344,00 динара, са законском затезном каматом почев од 15.06.2018. године па до исплате. Ставом II изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 60.474,00 динара. Ставом III изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље за ослобађање од плаћања трошкова судских такси, као неоснован.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 2663/22 од 09.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П1 1416/21 од 07.12.2021. године, у ставу један изреке и одбио као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд тужену обавезе да јој на име неисплаћене јубиларне награде исплати износ од 54.344,00 динара, са законском затезном каматом почев од 15.06.2018. године па до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу два изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 1416/21 од 07.12.2021. године и одбијен захтев тужиље да се тужена обавезе да јој накнади трошкове поступка у износу од 60.474,00 динара, а тужиља обавезана да туженој накнади парничне трошкове у износу од 69.000,00

динара. Ставом трећим изреке, тужила је обавезана да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побјијану пресуду, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/2020) и члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена у привременим институцијама Косова и Метохије у Казнено-поправном дому Липљан, одакле је преузета у Управу за извршење кривичних санкција у Министарству правде, почев од 15.05.2008. године, на основу Закључка Владе Републике Србије од 17.04.2008. године. Наведеним Закључком положај лица која су била запослена у привременим институцијама Косова и Метохије се уподобљава са положајем државних службеника и намештеника који су радили у органима који су укинати, а чији делокруг је преузео други орган у смислу члана 135. став 1. Закона о државним службеницима, па је наложено Управи за извршење заводских санкција у Министарству правде да преузме лица која су била запослена у затворима привремених институција Косова и Метохије, тако што је руководилац органа Републике Србије који је преузео делокруг, доноси решење о преузимању сваког запосленог. Након преузимања у Управу за извршење кривичних санкција, тужила није распоређена, нити је њен положај уподобљен положају државних службеника и намештеника, јер није постојало радно место на које би она могла да буде распоређена, с обзиром да има пребивалиште на територији села ..., а Република Србија на Косову и Метохији не врши своја овлашћења. Пошто је остала нераспоређена, тужила не ради код тужене, а зарада јој се исплаћује у фиксном износу од 16.000,00 динара, без накнаде за минули рад.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио, налазећи да она има право на јубиларну награду за навршених 10 година рада у радном односу код органа тужене почев од 15.05.2008. године па до 15.05.2018. године, односно 10 година након преузимања у Министарство правде, Управу за извршење заводских санкција, у смислу одредбе члана 120. Закона о раду и одредбе члана 44. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за државне органе ("Службени гласник РС", бр. 25/2015 ... 34/2018).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је тужбени захтев тужиле одбио, имајући у виду да се она, пре подношења тужбе, није обраћала туженој захтевом за исплату јубиларне награде и није доказала да је то право остварила у поступку пред органима тужене, у смислу одредбе члана 140. Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", бр. 75/05 са новелама), па у тој ситуацији, по мишљењу другостепеног суда, не постоји основ грађанско-правне одговорности

тужене за накнаду штете тужиљи у смислу одредбе члана 172., у вези одредбе члана 154. став 1. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда је правилна, али не и разлози наведени у образложењу, већ због тога што тужиља није распоређена нити је радно ангажована, па јој не припада право на исплату јубиларне награде.

Одредбом члана 120. став 1. тачка 1. Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...95/18), прописано је да општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ.

Посебан колективни уговор за државне органе ("Службени гласник РС", бр. 25/15...34/18), у одредби члана 44. став 2. прописује да запослени остварује право на јубиларну награду за навршених 10, 20, 30, 35 и 40 година рада проведених у радном односу у државном органу, органу аутономне покрајине, односно јединици локалне самоуправе, без обзира на то у ком органу је запослени остварио право из радног односа. Код утврђивања права на јубиларну награду рачунају се и године рада код послодавца од кога је надлежни орган преузео надлежности, послове и запослене.

У конкретном случају, тужиља је преузета из привремених институција на Косову и Метохији у Управу за извршење кривичних санкција, али је остала нераспоређена, јер не постоји радно место на ком је могла да обавља своје задатке. У ситуацији када тужиља није радно ангажована, следи да нема право на јубиларну награду, пошто Посебан колективни уговор за државне органе то право предвиђа за године рада проведене у радном односу у државном органу, а тужиља, од дана преузимања 15.05.2008. године, није радила. На основу Закључка Владе тужиља је формално у радном односу код тужене са фиксним износом плате а не остварује рад нити јој се обрачунава минули рад.

Неосновани су наводи ревизије тужиље да јој право на јубиларну награду припада као лицу које је у радном односу код послодавца, јер услов за исплату јубиларне награде није распоређеност на рад запосленог. Супротно тим наводима ревизије ревидента, одредба члана 44. став 1. Посебног колективног уговора за државне органе ("Службени гласник РС", бр. 25/15...34/18), јасно и недвосмислено прописује право запосленог на јубиларну новчану награду у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, тако да се исплаћује, под тачком 1, за 10 година рада у радном односу у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса. Дакле, није довољно да запослени буде у радном односу код послодавца јер би се у том случају право на исплату јубиларне новчане награде везивало само за радни однос, што овде није случај. Напротив, поред радног односа потребно је, односно законом прописано, да запослени и ради, а то овде није случај, јер тужиља не ради. Преузимање на основу Закључка Владе не подразумева остваривање свих права из радног односа што је јасно из садржаја Закључка којим је одређен само фиксни износ плате тужиљи, без обрачунавања минулог рада. С тим у вези, ревидент неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је правилном применом одредбе члана 153. став 1., 154. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**